

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

ДИРЕКТИВА
О ПОСТУПКУ УНУТРАШЊЕГ УЗБУЊИВАЊА

Београд, 6. новембар 2018. године

На основу члана 44. став 1. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10, 99/14, 30/18 -др. закон и 47/18), члана 16. Закона о заштити узбуњивача („Службени гласник РС”, број 128/14) и Правилника о начину унутрашњег узбуњивања, начину одређивања овлашћеног лица код послодавца, као и другим питањима од значаја за унутрашње узбуњивање код послодавца који има више од десет запослених („Службени гласник РС”, бр. 49/15 и 44/18-др. закон),

министар финансија издаје,

ДИРЕКТИВУ **о поступку унутрашњег узбуњивања**

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Уводна одредба

Члан 1.

Овом директивом уређује се поступак унутрашњег узбуњивања у Министарству финансија (у даљем тексту: Министарство), поступак одређивања лица овлашћеног за пријем информације и вођење поступка, право на заштиту узбуњивача и са њим повезаних лица и поступак узбуњивања ако су у информацији садржани тајни подаци.

Значење појединих појмова

Члан 2.

Узбуњивање је откривање информација о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера.

Узбуњивач је физичко лице у радном односу или ангажовано ван радног односа, по основу волонтирања, вршења функције или обавља други фактички рад у Министарству и које изврши узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву.

Унутрашње узбуњивање је откривање информације министру финансија (у даљем тексту: министру) или лицу овлашћеном за пријем информација, која садржи податке о: кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину и податке ради спречавања штете великих размера.

Овлашћено лице за пријем информације и вођење поступка у вези са узбуњивањем

Члан 3.

Министар посебним актом, решењем одређује лице овлашћено за пријем информације и вођење поступка у вези са узбуњивањем у Министарству (у даљем тексту: овлашћено лице), у складу са Законом о заштити узбуњивача (у даљем тексту: Закон).

Решење о одређивању овлашћеног лица из става 1. овог члана доступна је сваком радно ангажованом лицу у Министарству, саставни је део обавештења о правима из Закона и објављује се на огласној табли и интернет страници Министарства.

II. ПОСТУПАК УНУТРАШЊЕГ УЗБУЊИВАЊА

Покретање поступка унутрашњег узбуњивања

Члан 4.

Поступак унутрашњег узбуњивања започиње достављањем информације Министарству, односно овлашћеном лицу, писмено или усмено.

Писмено достављање информације

Члан 5.

Писмено достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем може се учинити:

- непосредном предајом писмена;
- обичном или препорученом пошљом путем поште;
- електронском поштом, уколико постоје техничке могућности, на електронску адресу овлашћеног лица.

Обичне и препоручене пошљке на којима је назначено да се упућују овлашћеном лицу или на којима је видљиво на омоту да се ради о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем може да отвори само овлашћено лице.

Информација може да садржи потпис узбуњивача и његове податке, а може да буде и анонимна.

Министар и овлашћено лице дужни су да поступају и по анонимним обавештењима у вези са информацијом, у оквиру својих овлашћења.

Потврда о пријему писмене информације

Члан 6.

Приликом непосредне предаје писмена у коме је достављена информација у вези са унутрашњим узбуњивањем, овлашћено лице саставља потврду о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем.

Приликом пријема писмена из става 1. овог члана, обичном или препорученом пошљом, односно електронском поштом, овлашћено лице издаје потврду о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем.

Потврда о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем треба да садржи следеће податке:

- 1) кратак опис чињеничног стања, односно о садржини информације;
- 2) време, место и начин достављања информације;
- 3) број и опис прилога;
- 4) податке о томе да ли узбуњивач жели или не, да подаци о његовом идентитету буду откривени;
- 5) податке о Министарству;
- 6) печат Министарства;
- 7) потпис овлашћеног лица.

Потврда о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем може садржати потпис узбуњивача и податке о узбуњивачу, уколико он то жели.

Усмено достављање информације

Члан 7.

Усмено достављање информације у вези са унутрашњим узбуњивањем врши се усмено на записник код овлашћеног лица.

Записник о усмено достављеној информацији треба да садржи следеће податке:

- 1) податке о и лицу које саставља записник;
- 2) време и место састављања записника;
- 3) податке о присутним лицима;
- 4) опис чињеничног стања о информацији, и то: податке о времену, месту и начину кршења прописа из области радних односа, безбедности и здравља на раду, људских права запослених, опасности за њихов живот, здравље, општу безбедност, животну средину, указивање на могућност настанка штете великих размера и друго;
- 5) примедбе узбуњивача на садржај записника, односно његову изјаву да нема примедби на записник и да се у потпуности слаже са садржином записника;
- 6) потпис овлашћеног лица;
- 7) печат Министарства.

Приликом узимања усмене изјаве од узбуњивача овлашћено лице саставља и издаје потврду о пријему информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, која се саставља и садржи елементе у складу са прописима који регулишу унутрашње узбуњивање.

У случају анонимних обавештења, поступа се у складу са Законом и не смеју се предузимати мере у циљу откривања идентитета анонимног узбуњивача.

Поступање по информацији

Члан 8.

Након пријема информације, овлашћено лице дужно је да поступи по њој без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема информације.

У циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, овлашћено лице предузима одговарајуће радње, о чему обавештава министра или лице које он одреди и овласти да уместо њега по потреби заједно са овлашћеним лицем предузима одређене активности, као и узбуњивача, уколико је то могуће на основу расположивих података.

Министар или лице које он одреди, односно овлашћено лице, обавезују се да предузму све расположиве радње и мере у циљу утврђивања и отклањања неправилности указаних информацијом, као и да обуставе све утврђене штетне радње и отклоне њене последице.

Члан 9.

Приликом вођења поступка унутрашњег узбуњивања, овлашћено лице у циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, може узимати изјаве од других лица, о чему саставља записник.

Записник садржи:

- 1) податке о Министарству и лицу које саставља записник;
- 2) време и место састављања записника;
- 3) податке о присутним лицима која дају изјаве;
- 4) опис утврђеног чињеничног стања поводом информације;
- 5) примедбе присутних лица које даје изјаву на садржај записника или изјаву да нема примедбе на записник и да се у потпуности слаже са садржином записника;

6) потпис присутних лица која су дала изјаве и овлашћеног лица;

7) печат Министарства.

На садржину записника, лице које даје изјаву може ставити приговор у року од 48 часова од дате изјаве, у писменој форми.

Узбуњивач има право уколико то жели да присуствује извођењу радње из става 1. овог члана.

Информисање узбуњивача

Члан 10.

На захтев узбуњивача, овлашћено лице дужно је да пружи обавештење узбуњивачу о току и радњама предузетим у поступку, као и да омогући узбуњивачу да изврши увид у списе предмета и присуствује радњама у поступку.

Овлашћено лице дужно је да обавести узбуњивача о исходу поступка по његовом окончању, у року од 15 дана од дана окончања поступка.

Извештај о предузетим радњама

Члан 11.

По окончању поступка, овлашћено лице саставља извештај о предузетим радњама у поступку о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем и предлаже мере ради отклањања уочених неправилности и последица штетне радње насталих у вези са унутрашњим узбуњивањем.

Извештај из става 1. овог члана овлашћено лице доставља министру или лицу које он одреди и узбуњивачу, који се о извештају може изјаснити.

Извештај о предузетим радњама у поступку о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем треба да садржи следеће податке:

- 1) време, место и начин пријема информације;
- 2) кратак опис достављене информације која има карактер унутрашњег узбуњивања;
- 3) радње које су предузете у циљу провере информације;
- 4) која су лица обавештена о радњама предузетим у циљу провере информације у вези са унутрашњим узбуњивањем, уз навођење датума и начина њиховог обавештавања;
- 5) чињенично стање утврђено у поступку о информацији, уз навођење конкретног чињеничног стања, да ли су утврђене неправилности и штетне радње, као и њихов опис, као и да ли су такве радње изазвале штетне последице;
- 6) предлог за предузимање одговарајуће мере ради отклањања уочених неправилности и последица штетне радње настале у вези са унутрашњим узбуњивањем;
- 7) потпис овлашћеног лица;
- 8) печат Министарства.

Изјашњење узбуњивача

Члан 12.

Узбуњивач се може изјаснити о извештају о предузетим радњама у поступку о информацији у вези са унутрашњим узбуњивањем у року од пет дана од дана пријема извештаја.

Предлагање мера

Члан 13.

На основу поднетог извештаја, овлашћено лице предлаже мере у циљу отклањања утврђених неправилности и начин отклањања последица штетне радње настале у вези са унутрашњим узбуњивањем, у року од 15 дана од дана достављања извештаја Министарству и узбуњивачу.

Ради отклањања уочених неправилности и последица штетне радње настале у вези са унутрашњим узбуњивањем могу се предузети одговарајуће мере на основу извештаја из става 1. овог члана, о чему овлашћено лице доноси акт са предлогом мера.

Предлог мера ради отклањања неправилности и последица штетне радње настале у вези са унутрашњим узбуњивањем обавезно садржи:

- 1) податке о Министарству и лицу које саставља акт са предлогом мера;
- 2) време и место састављања акта са предлогом мера;
- 3) чињенично стање, односно опис неправилности, штетне радње и последица ове радње у вези са унутрашњим узбуњивањем, утврђених извештајем;
- 4) конкретне мере које се предлажу ради отклањања утврђених неправилности и последица штетне радње настале у вези са унутрашњим узбуњивањем утврђених извештајем, као и рокове за њихове извршење;
- 5) образложење због чега су предложене мере најадекватније за отклањање утврђених неправилности и последице штетне радње настале у вези са унутрашњим узбуњивањем;
- 6) име овлашћеног лица;
- 7) печат Министарства.

III. ПРАВО НА ЗАШТИТУ УЗБУЊИВАЧА

Члан 14.

Узбуњивач има право на заштиту, у складу са Законом:

- 1) ако изврши узбуњивање у Министарству, овлашћеном органу или узбуњивање јавности, на начин прописан Законом;
- 2) ако открије информацију која садржи податке о кршењу прописа и сл. у року од једне године од дана сазнања за извршену радњу због које врши узбуњивање, а најкасније у року од десет година од дана извршења те радње;
- 3) ако би у тренутку узбуњивања, на основу расположивих података, у истинитост информације поверовало лице са просечним знањем и искуством као и узбуњивач.

Заштита повезаних лица

Члан 15.

Право на заштиту имају и повезана лица (супружник или ванбрачни партнер узбуњивача, крвни сродник, као и свако друго лице које се према другим основама и околностима може оправдано сматрати интересно повезаним са узбуњивачем).

Повезано лице има право на заштиту као узбуњивач ако учини вероватним, али не мора и да докаже, да је према њему предузета штетна радња због повезаности са узбуњивачем.

Заштита података о личности узбуњивача

Члан 16.

Овлашћено лице, дужно је да штити податке о личности узбуњивача, односно податке на основу којих се може открити идентитет узбуњивача, осим ако се узбуњивач не сагласи са откривањем тих података, а у складу са законом који уређује заштиту података о личности.

Овлашћено лице дужно је да приликом пријема информације обавести узбуњивача да његов идентитет може бити откривен надлежном органу, ако без откривања идентитета узбуњивача не би било могуће поступање тог органа, као и да га обавести о мерама заштите учесника о кривичном поступку.

Ако је у току поступка неопходно да се открије идентитет узбуњивача, овлашћено лице дужно је да о томе, пре откривања идентитета, обавести узбуњивача.

Подаци из става 1. овог члана не смеју се саопштити лицу на које се указује у информацији, ако посебним законом није другачије прописано.

IV. УЗБУЊИВАЊЕ АКО СУ У ИНФОРМАЦИЈИ САДРЖАНИ ТАЈНИ ПОДАЦИ

Члан 17.

Информација може да садржи тајне податке.

Под тајним подацима сматрају се подаци који су према прописима о тајности података претходно означени као тајни.

Ако су у информацији садржани тајни подаци, узбуњивач је дужан да се прво обрати овлашћеном лицу, а ако се информација односи на овлашћено лице, информација се подноси министру.

У случају да министар није у року од 15 дана поступио по информацији у којој су садржани тајни подаци, односно ако није одговорио или није предузео одговарајуће мере из своје надлежности, узбуњивач се може обратити овлашћеном органу, у смислу Закона.

Изузетно из става 3. овог члана у случају се да се информација односи на министра, информација се подноси овлашћеном органу, у смислу Закона.

Ако су у информацији садржани тајни подаци, узбуњивач не може узбунити јавност, осим у случајевима одређених Законом.

Ако су у информацији садржани тајни подаци, узбуњивач и друга лица дужни да се придржавају општих и посебних мера заштите тајних података прописаних законом којим се уређују тајност података.

V. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 18.

На све што није обухваћено овом директивом, а у вези је са унутрашњим узбуњивањем, примењиваће се одредбе Закона и Правилника.

Члан 19.

Издавањем ове директиве престаје да важи и да се примењује Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања у министарству финансија 08 Број: 110-00-525/2015 од 25. новембра 2015. године.

Члан 20.

Ова директива ступа на снагу наредног дана од дана издавања.

Даном ступања на снагу, Директиву објавити на интернет страници Министарства.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

08 Број: 112-01-1/758-2018

Београд, 6. новембар 2018. године

